

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

סמ.

עין משפט נר מצוה

פ"א א מ"י פ"ו מהלכות שותפין הלכה ב ופ"ח שם הלכה א וע"י בהשגות ובכסף משנה סג עשין פה ולאין קנא טו"ש י"ד פ"ח ב מ"י שם פ"ח הלכה א סג ע"ש:
פ"ג ג ד ה מ"י שם ופ"ו שם הלכה ב סג ע"ש טו"ש ע"ש:
צ ר ז ח ט מ"י שם פ"ח הלכה ד סג ע"ש טו"ש ע"ש סג:
צ"א י ב מ"י שם פ"ה הלכה ט סג ע"ש טו"ש ע"ש מ"י קנא טו"ש ע"ש פ"ח ופס"ק י"ח:

מוסף רש"י
טיפולה. טרחמה (בכורות כ"ד). מפני ששיניה נדקו. ואפי' יכולה לאכול עשב ואם לא תאכל עם האדם תמות (שם).

(א) מאי אכל דקאמר לר"ן, (ב) וביביות ט: (ג) א [נקטן ע"כ], (ד) ס"א דדייה, (ה) כס"א: ובי עכשיו, (ו) ל"ל יב.

הגהות הב"ח

(א) גמי ח"ל ר"א מאי פלגיה לרש"א: (ב) רש"י דיה שטיה ובי רש"י שמעון בן גמליאל טול:

הגהות הגר"א

[א] גמי והאמר רב ריש עגלא. כ"כ הרמב"ם מפרש בהמה מתחלה דל"כ הא צריך ליתן כפועל: [ב] שם כי קאמר רב. כ"כ וכתב הרמב"ם דה"ה דשמואל דאמר קולן כו' גמי איני דוקא כה"ג דאית כו' אבל ה"ו מפרש כ"כ עסק אחר אלף שהמה מתחלה. וסמ"ג ג"כ מפרש ריש עגלא וקולן כ"כ עסק אחר אלף בלחם כ"כ: [ג] שם מאן פלג כו'. ר"כ פי' הרמב"ם וטו"ש וכן איתו טול מחלה בשל חבירו ובי' הרשב"א ובי' שם רש"י אלף שם חוס' כ"י דלעולם נטול ופי' דברים אמר ראשונה לנטול המלוקה שניה לנטול (ועמ"ש רבינו יומ"ט סו' קע"ג ס"ק י' ופ"ק י"א): [ד] רש"י ד"ה מותר שלש כו'. כ"כ והרמב"ם מפרש שלש מהריו וכתב ללא דוקא דלפ"ו עשירית אלף ממ"ג וש"ס מפרש כ"כ כפירש"י: [ה] שם ד"ה וזו דידי הו' ובי כו'. ר"כ חבירו ובי' שותפין. אלף הרמב"ם מנב דאף בשותפין שאלה מתמסק הוא כדון עסקא ומ"ש השתא רב מפרש שלוקה בהמות אחרות לעמ"ו ופי' לו אחרות א"כ ליתן אלף דבר מועט כדשמואל וכמ"ל ואפי' כו' וכו' והוא אריסא גבי' ח"ל ליתן לו כלל ח"ש אמר אינשי כו' (ועמ"ש כ"כ): [ו] תוס' ד"ה אלף. דהא אמרינן כו'. ר"כ הר"ק והרמב"ם ל"ל האזי בללל כמ"ש הר"ק ורש"י בפרק גמי שפ"ו (ועמ"ש רבינו כ"כ מ"י ס"י כ"ג ס"ק ב'): (א) גמי והאמר רב ריש עגלא. כ"כ הרמב"ם מפרש בהמה מתחלה דל"כ הא צריך ליתן כפועל: [ב] שם כי קאמר רב. כ"כ וכתב הרמב"ם דה"ה דשמואל דאמר קולן כו' גמי איני דוקא כה"ג דאית כו' אבל ה"ו מפרש כ"כ עסק אחר אלף שהמה מתחלה. וסמ"ג ג"כ מפרש ריש עגלא וקולן כ"כ עסק אחר אלף בלחם כ"כ: [ג] שם מאן פלג כו'. ר"כ פי' הרמב"ם וטו"ש וכן איתו טול מחלה בשל חבירו ובי' הרשב"א ובי' שם רש"י אלף שם חוס' כ"י דלעולם נטול ופי' דברים אמר ראשונה לנטול המלוקה שניה לנטול (ועמ"ש רבינו יומ"ט סו' קע"ג ס"ק י' ופ"ק י"א): [ד] רש"י ד"ה מותר שלש כו'. כ"כ והרמב"ם מפרש שלש מהריו וכתב ללא דוקא דלפ"ו עשירית אלף ממ"ג וש"ס מפרש כ"כ כפירש"י: [ה] שם ד"ה וזו דידי הו' ובי כו'. ר"כ חבירו ובי' שותפין. אלף הרמב"ם מנב דאף בשותפין שאלה מתמסק הוא כדון עסקא ומ"ש השתא רב מפרש שלוקה בהמות אחרות לעמ"ו ופי' לו אחרות א"כ ליתן אלף דבר מועט כדשמואל וכמ"ל ואפי' כו' וכו' והוא אריסא גבי' ח"ל ליתן לו כלל ח"ש אמר אינשי כו' (ועמ"ש כ"כ): [ו] תוס' ד"ה אלף. דהא אמרינן כו'. ר"כ הר"ק והרמב"ם ל"ל האזי בללל כמ"ש הר"ק ורש"י בפרק גמי שפ"ו (ועמ"ש רבינו כ"כ מ"י ס"י כ"ג ס"ק ב'):

אי פלגא בהפסד. כלומר פלגא בהפסד דכתב בהפסד הכי קאמר דלש ירצה רב עיליש יטול תרי תילתי בלגרי ויקבל עליו חצי ההפסד דאיכא שכר עמלו צמאי דשקיל טפי בצאגרא ממה שמגיע לחלק פלגא דמלוה: שיטה אריסא. הכי אמר רב נחמן ר' יהודה ורבי יוסי בנו ורבין שמעון (ט) כולן בשיטה אחת אמרו דבריהם: מוסר [ו] שלש בשכר. השם עגל למחצה בשכר ובהפסד ואמר לו מה שיצא יותר על שלש דמיו של עכשיו טול בשכר וכל השאר נחלוק בשוה: מוסר. דהא קיבל עליה מספק ואע"ג דזימנין לדיכא מותר שלש: ריש עגלא לפטומא. המקבל עגל לפטומו למחצית הראש יטול כולו לחלקו בשכר עמלו וזמנו והשאר חולקין בשוה: מאי לאו דאמר ליה כו'. ואשמעינן רב דאי ליכא מותר שלש שקול ריש עגלא: כי קאמר רב. הרי זה מותר אע"ג דזמנין ליכא מותר שלש: כגון דאית ליה בהמות. למקבל דיש עליו לטרוח עממה אין טרוחו נוסף: דאמרי אינשי גביל גביל לטורא גביל לטורי. בלחם טורח שאתה מגביל סובין ושעורין לפני שור אחד אתה יכול לגביל לפני שנים: ויהיב ליה לאריסיה. למחצה בשכר והפסד: אי משתפס בהדיה. אילו נתת חצי המעות והיית שותף צהמה היה נותן לך אף האליה כולה לחלקך: פלגיה לאליסיה. כשצאו לחלוק חלק רבי אלעזר את האליה: אמר ליה. אריסיה: השתא כמעיקרא גמי לא. עכשיו) לא תקן הראש כולו כמו שנתת בראשונה: וזו דידי הו'. ובי קבילת עקן פלגא בהפסד הו' וזו מלוה גביל: ואי לא יהיבנא לך טפי פורסא. אישתכח דקא טרחא בפלגא פקדון משום פלגא מלוה: דערסא טפי פורסא. להכניס ולהוציא דאילו מוזן אם הוצרך לסובין או שעורין קבילת לאמנע דרך שותפין: לאסווי ליה רעיא. מרעה לבהמות שאינו צריך לקנות בשוק שיש עליו לטרוח כשצביל: בגודלו. צהמה דקה. לשון גדרות אלא (במדבר ג'): ואם בא המקבל לחלוק. בתוך הזמן הזה: חבירו. בעל הצהמה מעכב עליו: אבל אינו דומה טיפולה של שנה אחרת. הראשונה לטיפולה של שנה אחרת. שצריכה צנינה למונות מרובים יותר מן הראשונה: מאי אכל דקאמר. כל שכן דהיינו טעמא דמעכב עליו: אלא. הכי קאמר לפי שאינו דומה כו' וכיון דכך מנהג המקבלין חבירו מעכב עליו. ואפי' שמעתי איפכא אם בא בעל הצהמה לחלוק בתוך זמנו המקבל מעכב עליו לפי שאינו דומה טיפולה כו' שטיפולה שנה ראשונה קשה משל שניה מפני שהיא דקה טיפולה מרובה להכניס ולהוציא אכל

אריסא שיטה איתמר. אומר ר"ת דמכ"מ הלכה כרשב"ג [ו] דהא אמרינן (גיטין דף עה). כל מקום ששנה רשב"ג צמשתמינו הלכה כמותו ואין נראה דהא רב ושמואל צעו או לקולן דינר או ריש עגלא לפטומא ור' שמעון בן גמליאל לא צעי אלף גללים אמרו דלא נפיש טריחא דא"ר יוסי ב"ר יהודה אמר לעיל (דף סח): אפילו צהמות גדולות דסגי צנסיזי ותומרי דסבר לה כצבוח וגם רבינו חננאל פירש דכל כי האי גוונא שנאמר שיטה לית הלכתא כחד מינייהו אלף כרבי שמעון דאמר (שם) נתון לו שכרו משלם: אמר רב מותר שריש בשכר מותר. וא"ת והא לא אכד צביות הוא דשמאל לא ימלא מותר שלש ורב לית ליה דר' יהודה דשרי לא אכד צביות דאמר לעיל (דף סג). עושין אמנה צפירות ואין עושין אמנה צדמים ומשמע לעיל דהיינו דלא כרבי יהודה ועוד דאפילו לרבי יהודה לא שרי צבי האי גוונא אלא כשיש ציד ליה או מלוה לעשות לא אחד שלא יהיה צבית ויש לומר דהכא אקילו רבנן משום דשיכחי טובא שיהא מותר שלש: דאמרי אינשי גבי' לטורא גביל לטורי. וא"ת מהאי טעמא לשמרי אפילו לית ליה צהמה לדידיה דהא צריך לטרוח לעמ"ו משום פלגא דמלוה וי"ל דלא דמי דאי לית ליה צהמה לדידיה אין צריך לטרוח צהמה של שותפות בכל יום אלא כל אחד יטרח ציומו: אי משתתפת בהדיה יהיב לך גמי אריסא. תימה למה היא סבורה כן דהא כי משתתף צהמה גמי ויטול כל הראש והרי הוא כדמחלה דמתחלה שהיה טורח בכל הצהמה של ר' אלעזר היה נטול הראש ועכשיו שטורח לרבי אלעזר רק צהמה יטול חצי הראש מחלק רבי אלעזר ועוד מאי קאמר השתא שותפי אני והלא גם עתה היתה חלקו של רבי אלעזר פלגא מלוה ויש לומר דכשנשתתף עמו היה טורח צבאיו של רבי אלעזר צמס ועל כן אמרה יהיב לך גמי אריסא אחרי שאינך לוקח מחלקו שום שכר: כ

שטיפולה מרובה מאי טיפולה מרובה מפני ששיניה נדקות כמאן ואילך נטול מחצה שלו וחצי מחצה בשל חבירו רב מגשיא בר גדא שקל מחצה שלו וחצי מחצה בשל חבירו אחא לקמיה דאביי א"ל [ג] כמאן פלג לך ועוד מקום שנהגו לגדל הוא ותנן מקום שנהגו לגדל יגדילו הנהו תרי בותאי דעבוד עסקא בהדי הדדי אויל חד מגייהו פליג וזו בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה דרב פפא א"ל מאי נפקא מינה הכי אמר רב נחמן וזו כמאן דפליגי דמו לשנה זבון חמרא בהדי הדדי קם אידך פליג ליה בלא דעתיה דחבריה אתו לקמיה דרב פפא א"ל כמאן פלג לך א"ל קא חזינא דבתר ד' דידי קא אתי מר א"ר פפא כה"ג

טיפול השניה קל וצבחה מרובה וקשיא לי אי טיפולה של שניה קלה משל ראשונה מאי לשון חייב לטפל בה דקמיה רישא משמע דעל כרחו חייב לטפל בה כל הזמן הזה: עד מתי חייב לטפל בולדות. שאף הן נחלקין למחצה שהן שכר והמקבל בא לומר חלוק אותו מיד שלא אעסוק בחלק שכן שאינו נטול בו כלום: דקה שלשים ובגסה חמשים. כדך שפרט לך הכמוז צטיפול הצבור שחייב ישראל לטפל בו דקה שלשים ובגסה חמשים ואח"כ נותנו לכהן דליף ליה צבכורות (דף ע"ו): מקראי: שניה דקות. וצריכה לאמנה ולאדם הרגיל בכך: כמאן ואילך. יטול המקבל מחצה שלם כשצביל חלקו שהרי חזיו שלו הן וצמחנה השני של חבירו יטול מחצה בשבח כדך שנוטל צבמה מחצית שכר ושכר עמל ומוזן ליכא. ואע"ג דחצי אחריות של מחצית חבירו עליו כיון דבעי למיטרע בה משום מחצה שלו שהוא קרן גמור ואינו מלוה (ו) ובי טרח משום צדידיה קא טרח ולא מיחזי כריציבתא: מאן פלג לך. מי שם אותה שמא לא נישומית יפה: יגדילו. הולדות עד שיהו גדולים ואינו נטול בשל חבירו כלום: טבי